

UOT 37.0

Gündüz İlqar oğlu Rüstəmli

Uşaq birliyinin təşkilatı rəhbəri,

Cəbrayıl rayonu V. Hüseynov adına Daşkəsən kənd tam orta məktəb

**MÜSTƏQİLLİK DÖVRÜNDƏ BOKS ÜZRƏ BÖYÜKLƏRDƏN İBARƏT AZƏRBAYCAN
MİLLİ YIĞMA KOMANDASININ DÜNYA ÇEMPIONATLARINDA GÖSTƏRDİYİ
NƏTİCƏLƏRİN MÜQAYİSƏLİ TƏHLİLİ**

Гюндюз Ильгар оглы Рустамли

руководитель детской союзной организации,

Дашкесанская полная общеобразовательная школа им. В. Гусейнова Джебраильского района

**СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ РЕЗУЛЬТАТОВ НАЦИОНАЛЬНОЙ СБОРНОЙ
КОМАНДЫ АЗЕРБАЙДЖАНА ПО БОКСУ, СОСТОЯЩЕЙ ИЗ ВЗРОСЛЫХ НА
ЧЕМПИОНАТЕ МИРА В ПЕРИОД НЕЗАВИСИМОСТИ**

Gunduz Ilgar Rustamli

head of the children's trade union organization,

Dashkesan Complete Comprehensive School named after V. Huseynov of Jebrail region

**COMPARATIVE ANALYSIS THE RESULTS OF THE NATIONAL ASSOCIATED TEAM
OF AZERBAIJAN IN BOXING, CONSISTING OF ADULTS AT THE WORLD
CHAMPIONSHIP DURING THE PERIOD OF INDEPENDENCE**

Xülasə. Məqalədə müstəqillik dövründə boks üzrə böyüklərdən ibarət Azərbaycan milli yığma komandasının dünya çempionatlarında göstərdiyi nəticələrin müqayisəli təhlilindən bəhs olunur. Tədqiqatlar nəticəsində məlum olmuşdur ki, Azərbaycanın qatıldığı Dünya Çempionatlarından 1993-2001-ci illər ərzində 12 çəki dərəcəsi, 2003-2009-cu illər ərzində 11 çəki dərəcəsi, 2011-2017-ci illər ərzində 10 çəki dərəcəsi, 2019-cu ildə isə 8 çəki dərəcəsi üzrə döyüşlər keçirilmişdir.

Azərbaycan idmançıları Dünya Çempionatında indiyədək 58 idmançı ilə 97 dəfə çıxış etmişlər.

Azərbaycan boksçuları bu yarışlarda 6 qızıl, 4 gümüş, 9 bürünc olmaqla ümumilikdə 19 medal qazanmışlar. Azərbaycan yığma komandası 2005-ci il Çində, 2007-ci il ABŞ-da, 2013-cü il Qazaxıstanda və 2019-cu il Rusiyada keçirilən Dünya Çempionatlarında tam heyətlə çıxış etmişdir. Bu yarışlarda ən çox iştirak edən idmançılar Əli İsmayılov (4 dəfə), Cavid Tağıyev (4 dəfə), Elvin Məmişzadə (4 dəfə) olmuşdur.

Açar sözlər: *Dünya Çempionatı, boks, boks üzrə Azərbaycan yığma komandası, yığma komanda, Azərbaycan Boks Federasiya, qızıl medal, gümüş medal, bürünc medal.*

Резюме. В статье рассматривается сравнительный анализ результатов сборной команды Азербайджана по боксу, состоящей из взрослых на чемпионатах мира в период независимости.

В результате исследования было установлено, что на Чемпионатах Мира, в которых участвовал Азербайджан в 1993-2001 годах проводились бои 12 весовых категорий, в 2003-2009 годах - 11 весовых категорий, в 2011-2017 годах - 10 весовых категорий, а в 2019 году - 8 весовых категорий.

На данный момент азербайджанские спортсмены выступили на Чемпионате Мира 97 раз с 58 спортсменами. Всего на этих соревнованиях азербайджанские боксеры завоевали 19 медалей, в том числе 6 золотых, 4 серебряных и 9 бронзовых. Сборная команда Азербайджана в полном составе выступала на Чемпионатах Мира в Китае в 2005 году, США в 2007 году, Казахстане в 2013 году и в России в 2019 году. Больше всех выступили на этих соревнованиях спортсмены Али Исмаилов (4 раза), Джавид Тагиев (4 раза), Эльвин Маамишзаде (4 раза).

Ключевые слова: чемпионат мира, бокс, сборная команда Азербайджана по боксу, сборная команда, Федерация бокса Азербайджана, золотая медаль, серебряная медаль, бронзовая медаль

Summary. The article deals with a comparative analysis of the results of the Azerbaijani national boxing team, consisting of adults at the world championships in the period of independence. As a result of the research, it was found out that 12 weight classes in 1993-2001, 11 weight classes in 2003-2009, 10 weight classes in 2011-2017, and 8 weight classes in 2019 from the World Championships in which Azerbaijan participated. battles were held on. Azerbaijani athletes have performed 97 times with 58 athletes at the World Championship so far. Azerbaijani boxers won a total of 19 medals in these competitions, including 6 gold, 4 silver and 9 bronze. The national team of Azerbaijan participated in the World Championships in China in 2005, the United States in 2007, Kazakhstan in 2013 and Russia in 2019. Ali Ismayilov (4 times), Javid Tagiyev (4 times), Elvin Mamishzade (4 times) were the most active athletes in these competitions.

Key words: World Championship, boxing, Azerbaijan national boxing team, national team, Azerbaijan Boxing Federation, gold medal, silver medal, bronze medal.

VII Dünya Çempionatı. Finlandiyanın Tampere şəhərində keçirilən Dünya Çempionatına Azərbaycan yığma komandası 3 boksçu ilə qatıldı. Müstəqillik qazandıqdan sonra kişilər arasında qatıldığımız ilk boks üzrə Dünya Çempionatında medal qazanmaq mümkün olmadı.

VIII Dünya Çempionatı. Almaniyanın paytaxtı Berlin şəhərində keçirilən Dünya Çempionatında Azərbaycan yığma komandası 5 idmançı ilə çıxış etdi və bu yarışda da medal qazana bilmədi.

IX Dünya Çempionatı. Macarıstanın paytaxtı Budapeşt şəhərində keçirilən Dünya Çempionatında Azərbaycan yığma komandası çıxış etmədi.

X Dünya Çempionatı. Amerika Birləşmiş Ştatlarının Xyuston şəhərində keçirilən Dünya Çempionatına 2 çəki dərəcəsində çıxış etməyimizə baxmayaraq müstəqillik dövründə ilk medalımız məhz bu yarışda qazanıldı. Bu, Əli İsmayilovun qazandığı bürünc medal oldu.

XI Dünya Çempionatı. Şimali İrlandiyanın Belfast şəhərində keçirilən Dünya Çempionatında Azərbaycan yığma komandası 7 çəki dərəcəsində mübarizə aparmasına baxmayaraq medal qazana bilmədi.

XII Dünya Çempionatı. Taylandın Banqkok şəhərində keçirilən yarış Azərbaycan boksçuları üçün kifayət qədər uğurlu alındı. Belə ki, 9 çəki dərəcəsində mübarizə aparən həmyerlilərimiz 1 qızıl 2 bürünc medal qazandılar.

XIII Dünya Çempionatı. Çinin Myanyanq şəhərində keçirilən yarışda Azərbaycan yığma komandası tam heyətlə çıxış etdi. 11 idmançıdan 3-ü 2 gümüş 1 bürünc olmaqla medal qazandı.

XIV Dünya Çempionatı. Amerika Birləşmiş Ştatlarının Çikaqo şəhərində keçirilən Dünya Çempionatında Azərbaycan yığma komandası tam heyətlə çıxış etməsinə baxmayaraq yalnız 1 bürünc medal qazana bildi.

XV Dünya Çempionatı. İtaliyanın Milan şəhərində keçirilən Dünya Çempionatına 10 nəfər gənc heyətlə yollanan Azərbaycan yığma komandası medalsız geri qayıtdı.

XVI Dünya Çempionatı. Azərbaycanın paytaxtı Bakı şəhərində keçirilən yarışda boksçularımız 9 çəki dərəcəsində mübarizə apardı. XVI Dünya Çempionatında yığma komandamız 1 qızıl və 1 bürünc medal qazandı.

XVII Dünya Çempionatı. Qazaxıstanın Almata şəhərində keçirilən Dünya Çempionatında Azərbaycan idmançıları tam heyətlə yollandılar və 2 qızıl və 1 bürünc medalla müstəqillik tarixində ən uğurlu çıxışlarından birini etdilər.

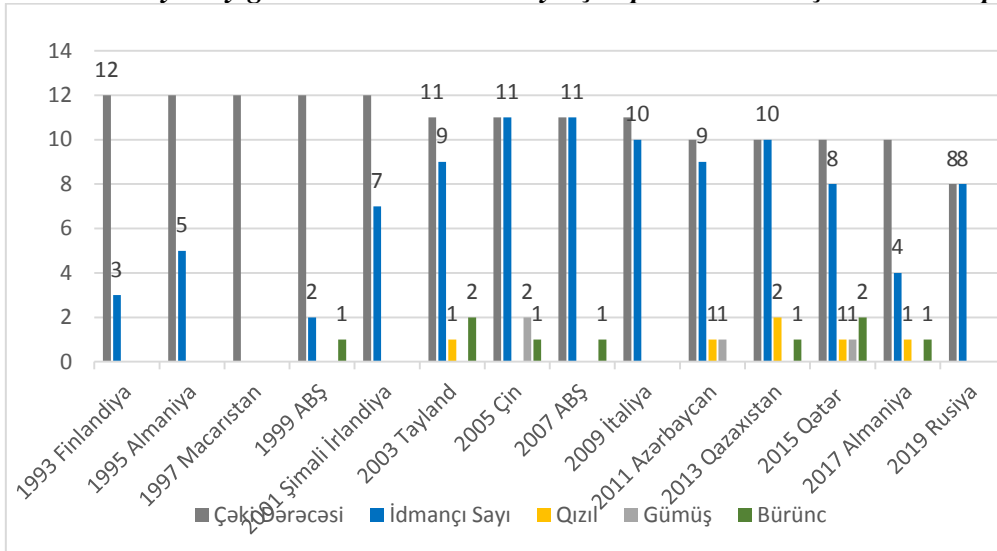
XVIII Dünya Çempionatı. Qətərin Doha şəhərində keçirilən yarışda Azərbaycan yığma komandası 8 çəki dərəcəsində çıxış etdi və öz tarixində medalların sayı baxımından ən uğurlu yarışını keçirdi. Boksçularımız yarış 1 qızıl 1 gümüş və 2 bürünc medalla başa vurdu.

XIX Dünya Çempionatı. Almaniyanın Hamburq şəhərində keçirilən Dünya Çempionatında 4 çəki dərəcəsində çıxış edən boksçularımız 1 qızıl və 1 bürünc medal qazandı.

XX Dünya Çempionatı. Rusiyanın Yekaterinburq şəhərində keçirilən Dünya Çempionatına Azərbaycan Yığma komandası gənc heyətlə yollandı. Tam heyətlə çıxış etməyinə baxmayaraq boksçularımız medal qazana bilmədi.

Diagram 1

Kişilərdən ibarət Azərbaycan yığma komandasının Dünya Çempionatlarında iştirakının müqayisəli təhlili

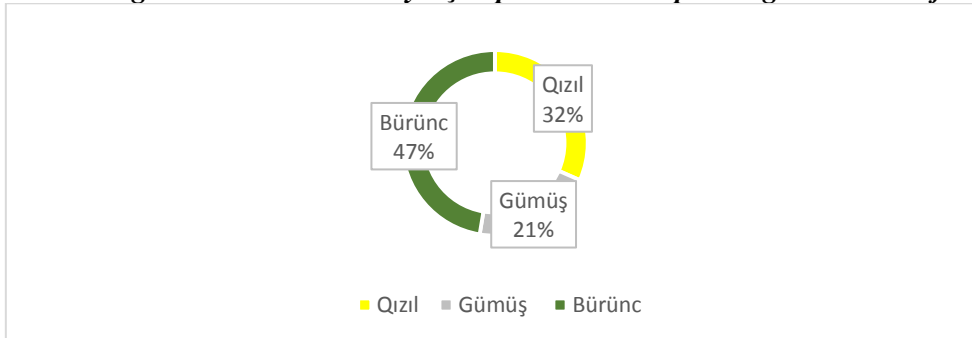
Diagram 2

Dünya Çempionatlarında iştirak edən boksçuların sayının inkişaf dinamikasının təhlili

Diagram 3

Kişilərdən ibarət Yığma komandanın Dünya Çempionatlarında qazandığı medalların faizlə nisbəti.

Nəticə.

1. Əldə edilmiş bütün məlumatları araşdırarkən belə qənaətə gəlmək olar ki, Azərbaycan

boksçuları Dünya Çempionatlarında həm say, həm də keyfiyyət baxımından dalgavari nəticə göstərmişlər.

2. Son illər ərzində kəmiyyət baxımından nəzərəcarpacaq geriləmə olmasa da, kəmiyyət baxımından xeyli zəifləmə müşahidə olundu.

Problemin aktuallığı: Azərbaycan SSRİ-nin tərkibində olduğu zaman bir çox idmançılarımız dünya arenalarına çıxma bilmirdilər. Bunun əsas səbəbi idmançılarımızın SSRİ çempionatlarında sıxışdırılması idi. Bütün çətinliklərə sinə gərən idmançıları-

mız SSRİ çempionatlarında qalib gəldikdən sonra da beynəlxalq yarışlarda SSRİ bayrağı altında çıxış edirdilər. Lakin, Azərbaycan 1991-ci ildə müstəqillik əldə etdikdən sonra bu sədd aradan qalxdı və idmançılarımız beynəlxalq yarışlarda, həmçinin Dünya, Avropa çempionatlarında və Olimpiya Oyunlarında Azərbaycan bayrağı altında iştirak etməyə başladılar.

Ədəbiyyat:

1. Abiyev, A. Helsinkidən başlayan yol. Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsinin yaranmasının 10 illiyinə həsr edilir / A. Abiyev, D. Quliyev. -Bakı: Adiloğlu, -2002. -96 s.
2. Azərbaycan yığması boks üzrə dünya çempionatının ümumkomanda hesabında üçüncü yeri tutub // "Azərbaycan" qəzeti. -2015, 16 Oktyabr.-s.3
3. Babanlı, T. Azərbaycan boksunun unudulmaz simaları. 1-ci hissə // Olimpiya dünyası. -2015, 4-7 sentyabr. -s. 5
4. Babanlı, T. Azərbaycan boksunun unudulmaz simaları. 2-ci hissə // Olimpiya dünyası. -2015, 11-14 sentyabr. -s. 5
5. Babanlı, T. Azərbaycan boksunun unudulmaz simaları. 3-cü hissə // Olimpiya dünyası. -2015, 15-17 sentyabr. -s. 5
6. Babanlı, T. Azərbaycan boksunun unudulmaz simaları. 4-cü hissə // Olimpiya dünyası. -2015, 6-12 noyabr. -s. 4
7. Babanlı, T. Azərbaycan boksunun unudulmaz simaları. 5-ci hissə // Olimpiya dünyası. 2015, 8-10 dekabr. -s. 4
8. Babanlı, T. Azərbaycan boksunun unudulmaz simaları. 6-cı hissə // Olimpiya dünyası. -2015, 15-17 dekabr. -s. 5
9. Babanlı, T. Azərbaycan boksunun unudulmaz simaları. 7-ci hissə // Olimpiya dünyası. -2016, 8-11 yanvar. -s. 4
10. Babanlı, T. Azərbaycan boksunun unudulmaz simaları. 8-ci hissə // Olimpiya dünyası, 2016, 2-8 fevral. -s. 5
11. Bakıda keçirilən boks üzrə XVI dünya çempionatı başa çatmışdır: Prezident İlham Əliyev çempionatın final mərhələsinin qarşılaşmalarını izləmişdir // Azərbaycan qəzeti. -2011, 9 oktyabr. -s.1
12. Bayramov O. Azərbaycan boksçularının tarixi nailiyyəti: dünya çempionatında 2 qızıl və 1 bürünc medal // Xalq qəzeti. -2013, 29 oktyabr. -s.6
13. Milan şəhərində keçirilən boks üzrə XV dünya çempionatı başa çatmışdır // Azərbaycan qəzeti. -2009, 13 sentyabr. -s. 3

E-mail: gunduzrustamli@gmail.com

Rəyçi: *biol.ü.fəls.dok.Z.B. Rzayev*

Redaksiyaya daxil olub: 28.04. 2021.